

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 29. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 13.

Fr. Zelenik: *

Različna pojmovanja.

V občevanju z našimi trgovci in obrtniki je mogoče ugotoviti, da obstojajo nejasnosti glede raznih pojmov in določb davčnih in drugih zakonov. Zakoni porabljajo razne izraze, ki imajo v trgovskem prometu drugačni pomen ali jih trgovina sploh ne porablja.

Zakon o davku na poslovni promet pravi, da se plača 1% od opravljene prometa. Davek se pa v resnici ne plačuje od tistega prometa, kakoršnega izkazujejo trgovčeve poslovne knjige, ker v teh prometnih številkah je zapopaden n. pr. tudi promet z denarnimi zavodi itd. Zakon ima v mislih le vrednost prodanega blaga, se davek plača od vrednosti prodanega in od odjemalcev tudi plačanega blaga. Od vrednosti na upanje danega blaga se plača davek še le potem, ko je odjemalec tudi plačal.

Zakon o neposrednih davkih nalaga davek na dohodek od podjetij, obratov in poklicev ter govori o kosmatem in čistem dohodku. S pojmom dohodek označuje zakon to, kar označuje trgovec z besedo dobiček. Kosmat dohodek pomeni kosmat dobiček in čisti dohodek pomeni čisti dobiček.

Zato pa mora trgovec in obrtnik v svoji davčni napovedi navesti, koliko je imel kosmatega dobička (dohodka) in koliko čistega dobička (dohodka). Od čistega dobička ali dohodka se mu bo potem odmeril davek.

Iz vsega zakona je jasno razvidno, da bo lahko stališče imel v občevanju z davčno oblastjo tisti trgovec in obrtnik, kateri bo imel po zakonskih predpisih redno vodene knjige.

Slišal sem na svoja useša reči: Saj nisem protokoliran, tedaj nisem primoran voditi njige. Res je, trgovski zakon ne zahteva od neprotokolirane trgovca, da mora voditi knjige, toda vsled tega tak trgovec ne sme sklepati: »Ker me zakon ne sili, ne bom vodil knjig.« Kdor daje in dobi va blago na upanje ali kredit, mora z ozirom na svoje koristi imeti redno knjigovodstvo. Zapisovati si mora natančno svoje obveznosti do upnikov in svoje pravice do dolžnikov. Ako nima tega zapisanega, bo marsikaj izgubil. Zapisovati si tudi mora svoj denarni promet. Najslabše v trgovini je to, če se denar kar tako devlje v predal ali jemlje iz predala, se zvečer niti ne prešteje. Žalostne izkušnje številnih trgovcev so pokazale usodne posledice.

Redno knjigovodstvo je potrebno vsakemu trgovcu in obrtniku ne glede na trgovski zakon. Posebno pa nastopa ta potreba sedaj z novim davčnim zakonom.

Kdor ne bo priložil že svoji davčni napovedi dokaze iz knjigovodstva za svoje navedbe v napovedi, ima pravico, da pozneje predloži te dokaze. Zakon namreč določa, da se ugotovi čisti dohodek na podlagi začetne in končne inventure, odnosno bilance in izkaza in dobička, ako se prepriča davčni odbor, da so podatki in računi verodostojni in da so računi sestavljeni po zakonski predpisanih in redno vodenih trgovskih knjigah. Ako bo tedaj trgovec ali obrtnik videl in slutil, da bi ga hujše obdačili kot bi ga smeli, tedaj se bo mogel ubraniti take obdačitve v prvi vrsti le z redno vodenimi knjigami.

Kedaj pa so knjige redno vodene in katere knjige so predpisane? V

resnici niso predpisane knjige in tudi ne način njihovega vodstva, predpisano je le, da morajo knjige biti tako vodene, da je mogoče iz njih ugotoviti premoženjsko stanje in vse trgovanje. Knjige morajo biti vezane, kolekovane, in list za listom oziroma stran za stranjo, zaznamovane s tekočo številko. V knjigah se moramo posluževati živega jezika in ne smejo biti v knjigah prazni medprostori, kateri bi morali biti praviloma popisani. Ako bi ostal kak prostor nepopisan, se mora izpolniti s črto, da se onemogoči kaka poznejša vknjižba.

Večkrat se pripeti, da je trgovec napravil znaten promet, toda razne izgube so požrle zaslužek in dobiček. Zmanjšalo se je celo njegovo premoženje. Kako naj dokaže, če ne s knjigami, da je res veliko prodal, je imel navidezno velik kosmat dobiček, toda stroški in izgube so ta kosmat dobiček požrle. Malo je takih, ki eno ali drugo poslovno leto niso imeli izgube v svoji trgovini ali obratu. Tudi danes vse stopa o krizi. Na samo besedo najbrže ne bo dala davčna oblast ničesar, pa naj ima posla še s tako poštenim in uglednim trgovcem.

Mnogim ne gre v glavo, da stroški za domačijo ali družino ne spadajo med režijske stroške. Po pojmovanjih trgovine pač spadajo med stroške, jih trgovina kar porinja med troške obratovanja, toda po davčnem zakonu se izdatki za gospodinjstvo trgovca in obrtnika ne smejo odbiti od kosmatega dobička, ti izdatki ne zmanjšujejo čistega dobička, ampak se mora od teh izdatkov plačati davek.

Da bodele na jasnem glede svojih davčnih dolžnosti, prečitajte dobro Trgovski koledar za leto 1929, katelega je izdalo društvo Merkur v Ljubljani. Precej časa in tudi nepotrebne skrbi bi si marsikateri prihranil, ako bi vestno čital »Trgovski list«. Priobčil je že razne članke o davčnih obveznostih in jih bo še priobčil. Ugotovimo pa jako lahko, da naročniki lista ne čitajo s potrebno natančnostjo, pa marsikaj koristnega prezrejo.

Seveda redno knjigovodstvo ni potrebno samo radi davka, ampak je v prvi vrsti potrebno iz osebnih koristi trgovca in obrtnika, kakor sem že zgoraj povdarjal. Nekoč sem zapisal, da trgovec brez rednega knjigovodstva je kakor poveljnik ladje na visokem morju brez kompasa. Tu povem še bolj preprosto in še lažje umljivo primeru. Trgovec brez rednega knjigovodstva je v istem položaju kot slepec. Ko bi ne bilo tistega nezaupanja med trgovstvom, bi marsikateri trgovec z rednim knjigovodstvom lahko povedal svojemu tovarišu brez takega knjigovodstva, kakšen vpliv ima na delovanje in poslovanje to knjigovodstvo.

Ako lahko vsaki dan vidiš, kako gre trgovina, kako se prodaja in kako se plačuje, ako nisi navezan samo na domnevanja, ampak imaš številke pred seboj, boš delal čisto drugače. Pri rednem knjigovodstvu, katero omogoča več ali manj strogo kontrolo, so goljufije dokaj težke in se tudi dokaj hitro ugotovijo.

Kjer pa ni rednega knjigovodstva in z njim spojene kontrole, tam je mesta za nepričakovane izgube in odčititve.

Zato pa si uvedite redno knjigovodstvo (najboljši je ameriški način), ker z njim si uvedete red in kontrolo.

Knjigovodstvo se lahko prilagodi vsaki vrsti trgovine ali obrta in tudi vsakemu obsegu. Kdor bi hotel kakih

pojasnil in navodil, temu so vedno na razpolago.

Nameravam pisati navodila za knjigovodstvo, ki jih bom priobčeval v »Trgovskem listu«. Svetoval bi našim trgovcem in obrtnikom, da naš »Trgovski list« vestno čitajo in ga tudi širijo med tovariši, ker jim čitanje tega lista, tako bogatega na koristnih informacijah, prinaša največje koristi.

Povečanje našega izvoza v preteklem letu.

Naš izvoz je meseca decembra lani znašal 348.000 ton v vrednosti 570 milijonov dinarjev. V primeri z izvozom v mesecu decembru l. 1927 je izvoz meseca decembra l. 1928 nekoliko narastel, in sicer po količini 60.000 ton ali 12%, po vrednosti pa za 50 milijonov Din ali 7.7%. Celokupni izvoz v preteklem letu je znašal 4,527.000 ton v vrednosti 6445 milijonov Din napram 4,251.000 tonam

Proti nedovoljenemu krošnjarjenju.

Krošnjarji spadajo med največje nadloge trgovca na deželi. Kljub še tako veliki pozornosti varnostnih organov, se krošnjarstvo ne da iztrebiti. Ni še tako majhnega kraja, kamor ne bi našli pot krošnjarji. Najdeš jih povsod. Povsod vohajo, vse pregledajo, v vsakega silijo in ga ne izpustijo, dokler mu ne vsilijo predmet iz svoje krošnje.

Dasi je krošnjarjenje v obmejnih srezih strogo prepovedano, jih najdeš tudi ob meji. Da, meja ima celo neko privlačno moč za krošnjarje, ker je ob meji najugodnejša prilika za tihotapljenje in bi se brez tega krošnjarjenje skoro ne izplačalo. Škoda, katero delajo ti ljudje legalnim trgovcem na deželi, je znatna, kajti jasno je, da more krošnjar svoje blago, pridobljeno prav čisto na nedopusten način, s prodajo brez vsakih režijskih stroškov in skoro brez vsakih javnih bremen, pod katerimi tako močno trpi legalna trgovina, prodajati po mnogo nižji ceni, nego trgovci.

Toda pri tem niso odškodovani samo trgovci, ampak tudi, in mogoče še v večji meri konsumenti, ki se dajo premetiti in kupijo »šund«, ki ga jim vsili krošnjar. Naravno, da je pri tem v veliki meri oškodovana država sama.

Priznati je treba, da se je v mnogih okrajih varnostnim organom potom stalne in stroge kontrole posrečilo, da so krošnjarjenje znatno omejili, toda v splošnem moremo ugotoviti, da se je baš v zadnjem času prav v veliki meri pomnožilo in nevarno razpaslo. Dalmatincem, Hrvatom in Bosancem iz privilegiranih in nepriplegiranih srezov so se pridružili mnogi Kitajci, pa se mora trgovec po pravici vprašati, kaj in komu naj še prodaja, če je v mnogih krajih že skoraj več krošnjarjev kot stalnih trgovcev? Mar naj bo trgovec tu samo za prodajanje soli, vžigalic, sladkorja in drugih takih predmetov, pri katerih nima skoro nikakega zaslužka!? Nadloga je v resnici velika in v interesu države same je, da se krošnjarjenje strogo kontrolira, da se pride v okom raznim prepovedanim dejanjem, ki jih vrše krošnjarji in da se tako vsaj prepovedano krošnjarjenje

v vrednosti 6400 milijonov Din v letu 1927. Kakor je iz navedenega razvidno, se je naš skupni izvoz lani napram l. 1927 povečal po tonaži in po vrednosti, čeprav je še v polletju močno zaostajal. Po tonaži se je povečal za 275.000 ton (6.2%), po vrednosti pa za 44.6 milijona Din.

TRGOVINSKA IN KONZULARNA POGODBA S FRANCIJO PODPISANI.

Trgovinski minister Mažuranič je prišel 28. januarja v Pariz. Na kolodvoru ga je sprejel jugoslovanski poslanik Spalajković s poslaniškim osebjem. Med 11. in 12. je trgovinski minister obiskal francoskega trgovinskega ministra Chérona v spremstvu našega poslanika Spalajkovića. Pri tej priliki so ministri Chéron, Mažuranič in Spalajković podpisali trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Francijo. Istočasno sta francoski zunanji minister in minister Spalajković podpisala konzularno konvencijo med Jugoslavijo in Francijo.

če ne zatre, pa vsaj omeji. Pritožbe proti krošnjarjem so na dnevnem redu, v kriminalni kroniki dnevnega časopisja so krošnjarji prav pogosto imenovani in zato z velikim zadoščanjem beležimo vest, da je izdal gosp. veliki župan mariborske oblasti glede krošnjarjenja ponovno naslednjo strogo okrožnico:

Vsem gg. sreskim poglavarjem (izvzemši v Čakovcu in Prelogu) ter gg. županom mest Maribor, Celje in Ptuj.

Navzlic odločbi ministrstva trgovine in industrije z dne 7. novembra 1925, št. 12.018, Ur. l. 36/8 iz 1926 in naredbi istega ministrstva z dne 27. junija 1928, št. 14.401/III. Ur. list 266/74 ter številnim tukajšnjim okrožnicam, zadnji od 17. julija 1928, O. br. 1891/1, s katerimi so bila oblastva l. stopnje opozorjena na točno in strogo izvajanje predpisov o krošnjarjenju, prihajajo neprestano nove pritožbe, da se predpisi ne izvajajo ali vsaj ne striktno.

Ker postajajo te pogoste pritožbe, ki ki so po tukajšnjem uradnem opozovanju vsaj deloma upravičene, že mučne in zahteva ugled zakona in državne uprave, da se v stvari napravi red, pozivam gospode sreske poglavarje in župane avtonomnih mest, da nemudoma ukrenejo potrebno, da se tako tamošnji uradniki, ki obravnava krošnjarske zadeve, kakor tudi organi, kojim pritiče neposredno nadzorovanje krošnjarjev, do dobra seznanijo s predpisi o krošnjarjenju. Posebno velja to o predpisih glede nedopustnosti krošnjarjenja inozemcev, o krošnjarjenju v obmejnih srezih, o krošnjarskih predmetih in njih izvoru.

Izvrševanje teh predpisov naj se strogo nadzoruje.

Veliki župan: Dr. Schaubach l. r.

H gornji okrožnici nimamo nobene pripombe; želeli bi le, da bi se varnostni organi držali strogega naročila g. velikega župana, ker smo prepričani, da bi se moglo tudi samo z nezadovoljivo povečano pozornostjo in malo strožjo kontrolo prepovedano krošnjarjenje popolnoma iztrebiti.

Naročajte »Trgovski list«!

Gospodarski položaj Avstrije.

Januarsko poročilo Avstrijskega zavoda za konjunktorno raziskovanje je nekoliko bolj prijazno kot v prejšnjih mesecih. Splošno se pa temeljni položaj ni spremenil.

Razmeroma neugoden je bil v zadnjem času razvoj brezposelnosti, zlasti na Dunaju. V zadnjih dveh tednih je število brezposelnih na Dunaju tako naraslo, kakor take izmere niso opazovali v teku dveh let. Cene kažejo še nadalje padajočo tendenco, indeksna številka splošne kupčije v zadnjih dveh mesecih preteklega leta pa izkazuje precejšen dvig, ki je pa po mnenju omenjenega zavoda predvsem sezijijski pojav.

V posameznih industrijskih panogah se niso izvršile večje spremembe. V rudarstvu nobene posebne izpremembe. V električni industriji je napredovanje tokovne produkcije približno na višini istih mesecev prejšnjega leta.

V razvoju dolgoročnih kreditov v zadnjih petih letih opazujemo značilno zvezo med dotokom kreditov in med konjunktornim gibanjem. Leto 1927 ni samo edino leto, v katerem se je vsota dolgoročnih kreditov znatno dvignila, temveč je tudi edino leto, v katerem je iz domačega varčevanja v ožjem smislu izvira oči dvig bil manjši kot v letu 1926. Vidimo pojav, da močno dviganje hranilnih vlog v depresijskih letih ni bilo toliko izraz večjih dohodninskih previškov, temveč, da je le izraz strahu trgovskega sveta pred investicijami.

Zmeraj bolj verjetno je, da bo Avstrija premagala dobo konjunktornega nazadovanja v sosednjih državah brez resne škode za lastno gospodarstvo. Tudi ni izključeno, da bosta olajšanje na svetovnem denarnem trgu in nov dotok inozemskih kreditov omogočila v Avstriji v razmeroma v kratki dobi in še v teku tekočega leta poživljenje gospodarstva.

ŠTIRJE NOVI ZAKONI.

Kralj je podpisal v nedeljo štiri nove zakone, od katerih je najvažnejši novi kazenski zakon. Nadalje je bil sprejet zakon o ministrskem svetu. Po novem zakonu se izdajajo odslej vladni odloki le po zaslišanju ministrskega predsednika in sklepu notranjega ministra. Zakon o prisegi odvetnikov in javnih beležnikov prinaša novo besedilo prisega. Četrty zakon o uradniških izrednih dnevnicah pa določa, kdaj ima uradnik pravico do izrednih dnevnic, ki pa ne smejo znašati več kot četrtino predpisane redne osebne dnevnic.

LISTEK.

R. M.:

Na samodrcu v nemške dežele.

(Nadaljevanje.)

VII. Solnograd in Salzkammergut.

Že v bivši Avstriji sem si želel videti Solnograd in Salzkammergut, toda preje sem prepotoval predvojno Rusijo in videl Afriko, predno se mi je izpolnila ta želja.

Vsled prirodnih krasot okolice in njegove divne lege z visoko trdnjavo v sredi je Solnograd res eno najlepših mest, kar sem jih videl. Ima toliko historičnih in drugih znamenitosti kakor malokatero mesto. Društvo za tujski promet nam je dalo za vodnika gospoda, ki je bil živa zgodovina tega lepega mesta. Njegovo vodstvo je bilo takorekoč nadvse zanimivo predavanje, ki smo mu sledili z največjim interesom. Vodil nas ni samo po Solnogradu, ampak tudi v bližnji Hellbrunn, ki je zvezan s Solnogradom po električni cestni železnici. Tu stoji grad Hellbrunn z velikanskim parkom, nekdanje bivališče solnograških nadškofov. Tu smo videli, kako so si nekdanji mogočni cerkveni knezi znali udobno urediti svoje življenje.

Gospodarstvo in časopisje.

Med ogromnim številom časopisnih bralcev jih je le malo, ki bi se zavedali velikanskega pomena, ki ga ima časopisje v gospodarskem oziru. Ne mislimo tukaj na snov, ki jo časopisje prenaša, temveč na ogromni material, kakor na papir in stroje, ki ga časopisje potrebuje.

Angleški kongres časopisnih podjetnikov je konstatiral, da je znašala vrednost vseh v deželi izhajajočih časopisov in časopisnih revij za l. 1912 13.6 milj. funtov šterlingov in l. 1924 pa 44 milj. funtov šterlingov. Po podatkih angleškega produkcijskega cenusa iz leta 1924 je znašala v deželi poraba papirja 1.138.420 ton in od tega je odpadlo samo na časopise 771.000 ton. Letni konsum časopisnega papirja znaša na posameznega Angleža 13.62 kg. Število v angleškem časopisnem obrtu zaposlenih oseb znaša preko 60.000.

V Združenih državah pride približno na vsakega drugega Amerikana 1 dnevnik, na vsako od 25 milijonov družin 1 jutranji list in na vsako drugo družino pa dnevno 1 večernik. Če vštujemo še tednike in druge periodične časopise, znaša dnevni promet v Ameriki 225 milj. izvodov. Konsum papirja za časopise v Združenih državah znaša okroglo 2.351.000 ton. Časopis »New-York-Times«, ki ima ob navadnih dnevih 370.000 izvodov in ob nedeljah celo 625.000, porabi na leto preko 65.000 ton papirja. To je toliko, kolikor znaša letni prirastek v gozdu, ki obsega 6070 ha.

Londonski časopis »Daily-Mail«, ki izhaja v največjem številu izvodov, t. j. dnevno približno 2 milijonov, porabi dnevno približno 278 ton papirja. Noč in dan se vrti neprenehoma 42 rotacijskih strojev, skozi katere gre dnevno 1946 milj. papirja, kar presega dolžino cele Donave.

Pred kratkim je neka velika nemška tovarna za stroje nabavila nekemu nemškemu časopisu rotacijski stroj; da so pa stroj odposlali, je bilo potreba 25 vagonov. Ta tehnični nastor spremeni vsako uro 230 km papirja v tiskane strani.

Kdor še ni nikdar pogledal v prostore, kjer se tiska kak velik časopis, si pač ne more predstavljati gori omenjenih števil. Za nas imajo pa te številke samo v toliko pomen, da lahko uvidimo, koliko ljudi služi svoj kruh pri časopisu, kar navadno bralcev veliko ne zanima, kajti ko površno preberemo časopis, ga vržemo brez vsake misli v kraj in že čakamo na drugega. Da bi pa kdo od bralcev pomislil, kako nastane časopis, se pa zelo redko zgodi.

Najbolj so nas zanimali različni prizori, ki jih je mehanično gnala voda. Tu je toliko različnih, največ humorističnih prikazivanj, da smo se naravnost čudili, kako more voda goniti vse te stvari. V parku samem je bilo tudi veliko lovišče in še danes gojijo bele srne.

Bivanje v Solnogradu smo dobro izkoristili, tako po dnevu, kakor ponoči. Prvi večer smo bili v St. Peter Stiftskeller, velikanski kleti, kjer se toči dobro vino benediktinske opatiije. Pozdravit nas je prišel kot vsakega drugega gosta benediktinec v beli halji, kar se nam je čudno zdelo, kajti v Ljubljani se ne doživljajo kaj takega niti v gostilnih »Pri fajmostru« in »Pri kaplanu«. Klet nas je le malo časa pridržala, kajti čaša močnega opatovega vina nas je takorekoč oamila, ker smo navajeni na lahka vina. Zato smo pa rajše zahajali v neko prikupljivo restavracijo menda »Pri Tiroleu« ali »Pri solncu« — ne spominjam se več — za katero je takoj izvedela vsa naša družba in kjer smo pili izborno lahko tirolsko vino.

Ali hočem še povedati, kako smo poravnali račune v hotelu? S slovensko potrpežljivostjo zakrijem to poglavje, vendar moram omeniti, da smo Slovenci res kavalirji in da umazanosti pri nas le redkokdaj doživ-

ITALIJA NE BO PRISTOPILA K MEDNARODNEMU JEKLENEMU KARTELU.

Ob priliki bližnjih pogajanj z italijanskimi tovarnami glede njih pristopa k mednarodnemu jeklenemu kartelu bomo sedaj izjavo italijanske tovarniške skupine, da Italijani pristop odklanjajo. Italijanske jeklarne imajo svoje posebnosti, njih delovanje se omejuje v prvi vrsti na domačo preskrbo, zato je pristop odvišen.

ČISTA ZLATA VREDNOTA V ŠVICI.

Izvedeniška komisija za revizijo švicarskega valutnega zakona je sklenila, naj se povrne Narodna banka k zlati zamenjavi bankovcev. Med prehodno dobo se pa zamenjava ne bo izvršila v zlatih novcih, temveč v zlatih palicah in zlatih devizah, in šicer samo proti onim deželam, ki ne prepovedujejo izvoza zlata. Dalje so sklenili, naj preide Švica, ki ima danes mešano vrednoto, k čisti zlati vrednoti.

ZNIZANA TARIFA ZA IZVOZ PŠENICE.

Iz izvoznih krogov se doznava, da je bilo z ozirom na njihovo zahtevo, naj se naši pšenici olajša izvoz na italijanske in druge bližnje trge, sklenjeno, da se obstoječa železniška tarifa oziroma prevozna postavka za pšenico v relaciji napram Rakeku zniža v toliki meri, da se bo zmanjšala možnost madžarske konkurence na tujih trgih. Prevozna postavka bo prilagodena Madžarski in se zdi, da bo cenejša 65 dinarjev pri vagonu. Istotako je sprejeta zahteva izvoznikov, da velja pristaniška tarifa tudi za vse transporte v relaciji Gjevrgjelija—Solun. (Ta vest še ni uradno potrjena. Op. ur.)

KONFERENCA ZA TURIZEM.

Dne 14. februarja se bo v Opatiji sestala mednarodna konferenca za turizem. Pri tej priliki se bo otvorila tudi turistična razstava.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij za srez Laško ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 10. februarja 1929 ob pol 2. uri popoldne v gostilniških prostorih gospe Ane Forte v Trbovljah. — Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo o gremijalnem poslovanju. 4. Računsko poročilo. 5. Sprememba čl. 14 pravil glede določitve gremijalnih pristojbin. 6. Odobritev proračunov za leto 1928 in 1929. 7. Raznoterosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši ob pol 3. uri popoldne istega dne z enakim dnevnim redom v zgoraj imenovanem lokalu drugi redni občni zbor, pri katerem se sklepa po § 17 gremijalnih pravil z vsakim številom navzočih članov.

Trgovina.

Za trgovske stike z Aleksandrijo. V Aleksandriji (v Egiptu) se je ustanovilo Jugoslovensko trgovsko uvozno in izvozno društvo, ki se bo bavilo z izvozom blaga iz Egipta in uvozom naših proizvodov v Egipt. V te svrhe želi stopiti v stike z našimi izvozniki in uvozniki. Za izvoz iz Egipta pride predvsem v poštev riž, nepredelani bombaž, bombažno seme in olje, vreče iz jute itd. Za uvoz v Egipt pa pride zlasti v poštev gradbeni les, cement, govedo, predelano meso, po-deželski pridelki itd. Naslov društva je: »Jugoslavensko trgovačko uvozno in izvozno društvo«, B. P. 1778, Aleksandria.

Trgovska bilanca Avstrije leta 1928. Uvoz Avstrije v lanskem letu je znašal 3250.8 milijonov šilingov proti 3190.7 milijonom v letu 1927. Izvoz je dosegel višino 2219.3 milj. šilingov, leta 1927 je znašal 2099.1 milj. šilingov. Uvoz se je dvignil za ca 2 odstotka, izvoz pa skoraj za 6 odstotkov. S tem se je pasivnost trgovske bilance nekoliko zmanjšala; leta 1927 je znašala 1091.6 milj. šilingov, lani pa 1031.5 milijonov.

Novi kontingenti za uvoz na Poljsko. Za leto 1929 so naknadno odobreni naslednji kontingenti za uvoz iz naše države na Poljsko: 350 ton konzervirane ribe, 2000 ton vina, 400 ton žganja, 1000 lno pekmeza, 600 ton orehov.

Izvoz Zedinjenih držav v letu 1928 je znašal okoli pet milijard dolarjev in je bil za ca 2 odstotka večji kot v l. 1927. Po poročilu Narodnega sveta je bil 20% dvig izvoza v Rusijo na približno 80 milijonov dolarjev najvažnejši dogodek lanske ameriške trgovine. Smo o podobnih pojavih zblizanja med Ameriko in Rusijo že parkrat poročali. Ameriški izvoz na Kitajsko je narasel za 50 odstotkov.

Denarstvo.

Posojila bivše Bosne, Kranjske itd. 12. t. m. se je osnoval v Pragi mednarodni odbor, ki prevzema interesno zastopstvo lastnikov obligacij posojil jugoslovanskih dežel, ki so pripadale bivši Avstroogrski monarhiji. V prvi vrsti gre za posojila Bosne in Hercegovine. Odbor bo v vprašanih bosanskih posojilih stopil v stik z jugoslovansko finančno upravo. Poleg teh posojil se bo pečal odbor tudi s posojili Kranjske itd. Svoje poslovne prostore bo imel na Dunaju, v Pragi in v Berlinu.

Dividenda Ogrske Narodne banke. V budimpeških borznih krogih so z zadovoljstvom vzeli na znanje poročilo vrhovnega sveta Ogrske Narodne banke, da bo znašala dividenda 12½ odstotkov ali 12½ zlatih kron. V pengö preračunje je to toliko kot 14½ pengö, torej 2 pengö več kot je znašala lanska dividenda.

»TRGOVSKI LIST«
se priporoča za inserate.

ljam. Samo dva slučaja pribijem. Gospod, ki pa ni bil »preko«, je plačeval račun. Imel je sobo, združeno s kopalno sobo in za kopanje se mu je računalo pet šilingov. Joj, joj, koliko vrišča. On in njegova gospa, da se nista kopalala! Da je njegova porodica ugledna meščanska rodbina in da ima njegova gospa navado, da se koplje, kadar gre z doma in kadar spet domov pride. Zato da noče plačati!

Moj Bog, v kakšni umazanosti mora ta dvojica živeti! Teden dni na avtomobilu v najhujšem prahu, pa nima navade kopati se!

Gospod iz Jajca je v Solnogradu odpustil soferja. Ubogi dečko je zahteval od njega denar, da se preživlja. Pa pravi gospod iz Jajca, da mu je plačal dogovorjeno dnevnicu, ki je bila za naše razmere primerna, za draginjo v Nemčiji in Avstriji pa veliko premajhna. Fant, doma iz Sarajeva, naj bi ostal v Solnogradu. Prezidij je prisilil gospoda iz Jajca, da je fantu dal nekaj denarja za vožnjo v Sarajevo, za preživljanje pa nič. Naša prezidenta sta morala seči v žep in dati fantu podporo, da je mogel odpotovati domov.

Ob dežju smo odpotovali iz Solnograda; bil je prvi dež, ki smo ga imeli na potu. Vendar je kmalu ponehal in nam ni prav nič motil veselega raz-

položenja, ki smo je imeli pri vožnji skozi krasne kraje Salzkammerguta, ob zelenih obalah njegovih jezer in mičnih vasic, ki je vsaka prijetno letovišče. Najdalje se vozimo ob obali St. Wolfgangsee in okrenemo od južne obale na severno v St. Wolfgang, ki leži prav v podnožju strmega Schafberga, ki smo ga hoteli pohoditi, a ne s samodrci, ampak po zobčasti železnici. Razedli smo pri lepem hotelu, ki je poleg njega tudi postaja zobčaste železnice.

Naša družba je bila med prvimi, ki smo dospeli na cilj, zato smo imeli dovolj časa, da smo si privezali duše, zlasti ko nam je stregla Slovenka. Kje povsod hodijo naše punce kot natakariče! Na tem kratkem potovanju smo jih dobili v Millstattu, Hellbrunnu pri Solnogradu in tu v St. Wolfgangu. Vidi se, kako so podjetne in tudi marljive, ker jih imajo povsod radi.

Železnica je samo na nas čakala in ko so dospeli ostali izletniki, smo napolnili dva vagona in lezli kvišku po zelo hudi strmini. Nemalo smo se čudili, ko smo dospeli po enourni vožnji na vrh (1780 m) in izstopili pri krasnem hotelu. Prostorno jedilnico smo komaj do polovice zasedli.

(Nadaljevanje in konec prih.)

Vi zaslužite,

Razpečuje v kraljevini SHI Fran Ksav. Lažnik, Maribor, Cankarjeva 26

če imate

MAGGI-jeve izdelke za juhe

stalno v zalogi!

Promet.

Železnica do Adrije. O tej naši železnici se je že veliko pisalo in govorilo. Sedaj pravijo poučeni krogi, da bo vlada z gradbo jadranske železnice končno veljavno pričela ter da se bo odločila za znani ameriški načrt, ki govori o progi Beograd — Tuzla — Žepče — Mostar — Metkovič. Torej bi bil konec Metkovič in ne Split ali Kotor.

Tujski promet na Dunaju narasel za 13 odstotkov. Tujski promet leta 1928 na Dunaju kaže jako razveseljivo lice. Vsega skupaj se je mudilo tam lani 751.000 tujcev, med njimi 539.000 inozemcev. Če odštejemo 113.000 tujcev, ki so prišli na Dunaj na pevsko slavnost, ostane še zmeraj 426.000 inozemcev, za 13 odstotkov več kot v letu 1927 in za 23 odstotkov več kot v letu 1926.

Industrija.

Ruske industrijske ustanovitve. Iz Moskve poročajo: V Transkavkaziji bo pričelo obratovati v tekočem letu sedemnajst novih tekstilnih, umetnosvilnih in stavbosnovnih tovarn. Stavbni stroški znašajo 46 milijonov rubljev. V Novgorodu so dokončali gradbo nove elektrarne. V Armeniji so pričeli na obširnih pokrajinah okoli Erivana, na vodi revnih, z velepotezni namakalnimi deli. Ta dela bodo zahtevala 18 milijonov rubljev. — Rusija se na vso moč trudi za ustanovitev novih in okrepitev starih industrij, a ne hodi po mnenju nekaterih prav odličnih strokovnjakov po povsem pravih potih. Nekaj je očitno, pa naj bo industrijalizacija pravilna ali ne: brez pomoči inozemskega kapitala se ne da nič narediti, Evropa in Amerika morata pomagati.

General Motors so kupili avtomobilno tvrdko Opel. Po informacijah časopisa »Europa Press« je vpliv Amerikancev na avtomobilno nemško tvrdko Opel postal perfekten in merodajen. General Motors so nakupili 51 odstotkov Opelove delniške glavnice, ki znaša 60 milijonov mark, in so dali za teh 51 odstotkov 120 milijonov mark. Ostanek 49 odstotkov ostane v posesti tvrdke Opel. Generalni ravnatelj Fric Opel, znani graditelj raketnih avtomobilov, obdrži svoje mesto. Pred kratkim so poslali vse znane Opelove tipe v Ameriko, da jih tam preskusijo na njih uporabnost v okviru novega gradbenega načrta. Na zunaj bo nastopala tvrdka Opel še nadalje kot nemško podjetje.

Sporazum v evropskem kartelu cevi. Francoski strokovni list »Usine« poroča, da se je dosegel sledeči sporazum o organizaciji evropskega kartela cevi: sporazum med francoskimi, belgijskimi in saarskimi člani glede razdelitve naročil in dobav po gotovih pogojih, v interni pogodbi določenih; sporazum med imenovano skupino in drugimi organizacijami, ki so zastopane v nemški zvezi cevi; ta zveza zopet je v zvezi s poljskimi in češkoslovaškimi cevni proizvedenci, tako da sta Poljska in Češkoslovaška s posredovanjem Nemčije v trgovskih stikih s francoskimi itd. producenti.

Družba Krupp. Na občnem zboru Kruppove družbe v Essenu je poročal v. Bohlen sledeče: Racionalizacija smo izvedli na vsej črti, a nam ni prinesla tistih gospodarskih uspehov, ki smo jih pričakovali. Večji skupiček, dosežen z racionalizacijo, je bil odtehtan po pomnoženih bremenih in mezdah. Družba je morala oddati lani na socialnih bremenih 36 milijonov mark, za 5.800.000 mark več kot v letu 1927. Doseči nismo mogli nobene rentabilnosti. Dobiti moramo pota za sporazum med delodajalci in delojemalci brez vmešavanja države. Zapadni sosedji Nemčije morejo izdelovati surovo železo za tretjino ceneje kot Nemčija. Nemško stališče na svetovnem trgu železa in premoga je močno omajano. — Primerjaj člančič o nemških vagonih.

PO SVETU.

Trgovska pogodba med Rusijo in Nemčijo je bila pred par dnevi podpisana. O gospodarskem svetu sicer naša vlada nič ne poroča, vendar se sliši, da bo že v začetku februarja izšla naredba o njegovi ustanovitvi.

Hrvaški Splošni Kreditni zavod je imel lani ob glavnici 20 milijonov Din čistega dobička 791.000 Din.

Avtomobilne prometne črte kot dopolnilo železniškega prometa bodo vpeljale avstrijske zvezne železnice. O tem vprašanju smo priobčili nedavno daljši članek.

Francoska zunanja trgovina v letu 1928 izkazuje 53 milijard in 448 milijonov frankov uvoza in 51 milijard iz 347 milijonov ton izvoza; številki za leto 1927 sta 53.050 in 54.925 milijonov.

Brezposelnih v Avstriji so našli sredi januarja nad 228.000.

V mednarodnem kartelu tračnic je prišlo na konferenci na Dunaju do popolnega sporazuma. Konferenca se je pečala tudi z vprašanjem dobav za jugoslovanske državne železnice in je diskusijo o teh dobavah za nekaj časa odložila.

Daimler-Benz izkazuje za lansko leto 900.000 mark čistega dobička, pa je imela za 5 milijonov mark odpisov.

Petrolejski destilati v naši državi so v bodoče oproščeni monopolske takse, če služijo industrijskim namenom. Destilati morajo biti prej denaturirani in se morajo porabiti pod kontrolo finančnih organov.

S pridobivanjem boksita v okolici Splita bo pričelo spet več novih tvrdk. Ta industrija je se začela v Dalmaciji izredno razvijati.

Guverner Angleške banke Montagu Norman je odpotoval v Ameriko, da se z vodilnimi krogi zveznih rezervnih bank posvetuje o sredstvih, kako naj se prepreči izvoz zlata iz Anglije v Ameriko. Amerikanci so proti nadaljnjemu dotoku zlata, in bo zato stališče Normana olajšano.

Češkoslovaška Narodna banka izkazuje za preteklo leto tako ugodne zaključke, da bo izplačala 8 1/2% dividendo ali 275 Kč; lani je bila dividenda 7 1/2% ali 255 Kč.

Novo francosko konsolidacijsko posojilo amortizacijske blagajne bo prišlo v podpis v sredi februarja. Znašalo bo 6 do 7 milijard frankov in se bo neto obrestovalo po 5%.

Pristop Poljske k mednarodnemu kartelu cevi je po dolgotrajnih pogajanjih vendar enkrat podpisan. Sporazumeli so se tako glede organizacije v Poljski sami kot glede izvoznega kontingenta poljskih tovarn.

Notranja reforma Angleške banke se pripravlja. Ustroj Angleške banke je zelo zastarel, Angležu je tradicija najsvetejše.

Švicarski kapital odhaja zelo v Nemčijo; v zadnjem času so ga oddali za 60 milijonov frankov. Vračanje se vrši v veliki meri z nemškimi naročili za švicarsko industrijo.

Ogrski vijačni kartel se je vsled ne-sporazuma med tovarnami razpusnil.

Novce po 2 in po 5 pengö bodo kovali na Ogrskem. Podobni bodo novcem za 5 pengö.

Nemška cementna industrija ne misli na pristop k mednarodnemu cementnemu kartelu, ker bi ne imela od tega pri-stopa nobenega dobička. Domača lanska poraba je znašala samo 7.300.000 ton, konkurenca v inozemstvu je pa zelo otežkočena, ker so nemški nabavni stroški večji kot drugi.

Dividenda Avstrijske narodne banke bo vsled ugodnega lanskega zaključka najbrž 11 1/2%; lani je bila 10 1/2%.

Premog, drva, koks, kovaški premog in oglje
»ILIRIJA«
Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.),
Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4
Telefon št. 2320.

NAZADOVANJE AMERIŠKIH INOZEMSKIH EMISIJ.

Na temelju emisijske statistike ameriškega trgovskega urada je bilo leta 1928 izdanih v Zedinjenih državah za 14265 milijonov dolarjev inozemskih emisij proti 15926 milijonom v letu 1927 in 13186 milijonom v letu 1926. Torej je bil padec lanskega leta v primeri s predlanskim precejšen. Padec je tem očitnejši, če primerjamo med seboj obe lanske polletji. V prvem polletju so se namreč pomnožile emisije napram istim mesecem leta 1927 od 7943 na 10532 milijonov, v drugem polletju so pa padle od 7983 na 3733 milijonov. Torej gre ves padec na rovaš drugega polletja. Največji znesek, ki ga je dobila kakšna posamezna dežela, je znašal 290 milijonov. Bila je to Nemčija.

Ljubljanska borza.

Tečaj 28. januarja 1929.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22845
Berlin 1 M	1352	1355
Bruselj 1 belga	—	79178
Budimpešta 1 pengö	—	99325
Curih 100 fr.	109440	109740
Dunaj 1 šiling	79930	80230
London 1 funt	27590	27670
Newyork 1 dolar Kabel	—	56985
Newyork 1 dolar	—	5687
Pariz 100 fr.	—	22274
Praga 100 kron	16820	169—
Trst 100 lir	—	29320

Vrednote: Delnice: a) Denarni savodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana denar 125 Din; Prva hrvaška štedionica, Zagreb denar 920 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana denar 175 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana denar 120 Din; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana denar 56 Din; »Šeširc, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka denar 105 Din; Tvonica za dušik d. d., Ruše denar 260, blago 280 Din.

Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monte 250—300; brzojavni drogovi 240—260; bordonali merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmerne, do 15 cm 490—540; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. **Bukev:** deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490—520; plohi, naravni, osterorobi 750—1000; plohi, parjeni, osterorobljeni 600—900; plohi, parjeni, osterorobi 1000—1250; testoni 500—530, tavolet 1100—1200 Din. **Hrast:** hlodi I., II. 500 do 700; bordonali 1200—1400; deske-plohi, neobrobjeni boules 1300—1500; plohi, neobrobjeni merkantilni 1000—1100; plohi, osterorobi (podnice) 1200—1300; trzi 950 do 1150 Din. **Drva:** bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. **Železniški pragovi:** 260 m, 14x24, hrastovi 50—55 Din. **Oglje:** bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Žito: Pšenica: bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 28750—290; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 29250—295 Din; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh 30550—307; Bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 310—31250 Din. — **Koruz:** američanska plata koruza: promptna dobava, slov. postaja 345; bačka: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja 295—29750. — **Ječmen:** baranjski: pivovarski, 68/69 kg 345—34750 Din; bački, ozimni, 67/68 kg 330—33250. — **Soršca:** 50% rži, 50% pšenice, postaja Domžale, plačilo v 30 dneh 27750—280 Din. — **Moka:** pšenična Og: nova, Ico Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 420—425 Din.

Tendenca: les: neizpremenjena; deželni pridelki čvrsta.

Zaključki: les: 2 vagona; deželni pridelki: 4 vagoni; drugo: — vagonov.

Trgovci! Zahtevajte, da Vam v kavarni, gostilni in vsakem javnem lokalu predložijo »Trgovski list«!

NAZADOVANJE O IZVOZU ITALIJSKIH AVTOMOBILOV.

Izvoz avtomobilov iz Italije v mesecih januar—november je znašal 375 milijonov lir, za celih 200 milijonov manj kot v istih mesecih leta 1927. Uvoz importiranih avtomobilov je pa nasprotno narasel od 42 na 78 milijonov lir. Nazadovanje ima svoj vzrok v prvi vrsti v tem, da je znižal angleški trg svoja naročila za tri petine, francoski za polovico in švicarski za tri četrtine

***

PARKER GILBERT O REPARACIJSKI KONFERENCI.

Reparacijski agent Parker Gilbert je dal tik pred odhodom v Newyork časnikarjem sledečo izjavo o bodoči reparacijski konferenci: »Trdno sem prepričan, da bo bodoča reparacijska konferenca dobro uspela. Vsi znaki kažejo, da bodo strokovnjaki rešili vprašanje nemških reparacijskih dajatev. Z rešitvijo tega problema bo zopet vzpostavljeno tudi gospodarsko ravnovesje Evrope, ki je bilo v vojski in v povojni dobi občutno moteno.«

O nalogah reparacijske konference je podal Parker Gilbert podobno izjavo kot pred par dnevi novi ameriški reparacijski izvedenec Owen Young. — Leta je bil imenovan za izvedenec skupaj s Pierpontom Morganom in je sedaj predsednik konference. — Gilbert je rekel: »Izvedenci bodo dosegli cilje, naznačene že v Dawesovem načrtu, na ta način, da bodo izpolnili načrt z določbami, ki bodo nadomestile prvotne vrzeli. Najvažnejša vrzel je bila ta, da končna vsota reparacij ni bila fiksirana. To vrzel bo izpopolnila konferenca in bo določila tudi metode, po katerih naj se v bodoče vršijo vplačila Nemčije.«

RAZNO.

Za trgovinske odnošaje v Poljsko. Ing. A. R. Sroka iz Varšave je izdal pod naslovom »Exportateurs Polonais« delo v francoskem, angleškem, nemškem, ruskem in poljskem jeziku, ki vsebuje okoli 1800 naslovov industrijskih in trgovskih podjetij, ki se pečajo z izvozom poljskih fabrikatov. Delo vsebuje tudi mnogo statističnih podatkov in drugega informativnega materiala. Priporoča se trgovcem, ki hočejo stopiti v stik s poljskimi tvrdkami. Naroča se pri: Ing. A. R. Sroka, Warszawa, ul. Mokotowska 49 in stanje 150 dolarja s poštnino vred.

Naraščanje v gradbi motornih ladij. Na koncu leta 1928 so gradile angleške ladjedelnice 189 motornih ladij v skupni tonaži 1.200.000 brutoregister-ton; v istem času leta 1927 je bilo v gradbi 137 ladij s prostornino 816.000 ton. Vsa tonaža, ki je danes sploh v prometu, znaša okroglo 6 milijonov ton napram 1 milijonu brutoregister-ton pred šestimi leti. Poraba motornih ladij je v Angliji dosti večja kot v drugih deželah. — Tako pravi Lloydovo poročilo. Naši bralci se gotovo še spominjajo, ko smo pisali, da se Anglija najbolj protivi gradbi motornih ladij. Šla je s stališča, da gradba motornih ladij ovira prodajo njenega premoga. Spričo rastoče konkurence inozemskih motornih ladij je morala pa tudi Anglija odnehati, in ima sedaj ravno ona največ teh ladij ter gradi ravno ona največje, 60.000 ton.

Avtomobilski trust s 700 milijoni dolarjev glavnice »World« naznanja ustanovitev ogromnega trusta, ki bo vseboval skoraj vse avtomobilne tvrdke Zedinjenih držav. Glavnica družbe bo znašala 500 do 700 milijonov dolarjev; torej okoli 30 milijard dinarjev. Petnajst milijard dinarjev znaša vsa jugoslovanska zunanja trgovina enega leta, ves uvoz in ves izvoz. Torej pomeni novi trust dvakratno našo letno zunanjo trgovino.

Gospodarsko zблиžanje med Rusijo in Ameriko. Večkrat smo že pisali o tem predmetu. Sedaj bomo, da je generalni ravnatelj Sovjetskoruske državne banke Scheimann v spremstvu podpredsednika Najvišjega gospodarskega sveta prispel v Newyork. Kot smo poročali, je zunanji namen njegovega potovanja študij ameriških industrijskih organizacij v svrhu zgradbe avtomobilne tovarne v Rusiji. Seveda pa guverner banke ne bo hodil zaradi avtomobilne tovarne v Ameriko. Zato pravijo poučeni krogi, da je cilj Scheimannovega potovanja dalekosežen; v prvi vrsti gre za poskus, kako bi se zopet vzpostavili gospodarski stiki med Rusijo in Ameriko, v drugi vrsti gre pa za dolarsko posojilo v ne ravno premajhni izmeri.

Mednarodna konferenca za potniški promet in reklamo. V Frankfurtu n. M. se vrši od 30. marca do 2. aprila t. l. mednarodna konferenca za potniški promet in reklamo. Na konferenci se bo razpravljala vrsta vprašanj, ki se tičejo pospeševanja tujkega prometa in reklame. Prijave sprejema in daje informacije: Generalni sekretar Robert Kreuz, Genève, Suisse, 12. Bd. du Théâtre.

Ameriško avtomobilstvo l. 1929. Kakor smo poročali, je bilo v lanskem letu zgrajenih v U. S. A. 4.400.000 osebnih in tovornih avtomobilov, za skoraj 1 milijon več kot v letu 1927. Novoletna prorokovanja ameriških avtomobilnih tovarnarjev se glasijo vseskozi optimistično in govorijo za tekoče leto o petih milijonih novih avtomobilov. A že za leto 1928 so prorokovali produkcijo 5 milijonov avtomobilov, pa je bila za 600.000 voz manjša.

Ameriške šole in ameriški militarizem. Koliko trošijo Zedinjene države za šolstvo in koliko za militarizem? United States bureau of education je objavil pregled javnega šolstva, iz katerega črpamo, da so v letu 1926 potrošile posamezne občine in države ameriške Unije za javne ljudske in višje šole 2.026.000.000 dol. To je osemkrat več kot so potrošile za take šole leta 1913. Leta 1926 je bilo vpisanih v ljudskih šolah 20.984.000 učencev in 3.786.000 v višjih (srednjih) šolah. Iz poročila zveznega davčnega urada je razvidno, da so Zedinjene države potrošile v fiskalnem letu, ki je končalo 30. junija 1928, za armado, vojno mornarico in druge postavke, ki so v direktni zvezi z njima, 2.397.405.000 dol. Dežela v celoti troši torej več za militarizem kakor za šolstvo, ob enem goji militarizem tudi na stroške šolstva, posebno v srednjih šolah.

Mellon vrača milijone jeklarskem trustu. Zvezni davčni urad ima že več let navado, da vrača milijone vplačanega dohodninskega davka velikim korporacijam, češ, da se je zmotil, ali pa, da se je motil davčni oddelek, kateri je pod vodstvom finančnega tajnika Andrew Mellona. Letos bo vrnil jeklarskemu trustu šestindvajset milijonov dolarjev, in sicer 15.000.000 davka, ki ga je trust plačal leta 1917 »pomotoma preveč« in 11.000.000 dolarjev obresti od prej omenjene vsote za vsa leta do sedaj. V prošlem letu (1928) in že prej

so dobile nekatere korporacije tako visoke vsote nazaj, da so se celo mnogi republikanski in demokratiški kongresniki vpraševali, čemu je Mellon tako »liberalen« s povračili »preveč« plačanega davka. Povrnjenega je bilo že več sto milijonov dolarjev.

Skrinja modrosti. Ne išči napak na drugih. Sodil boš razumno, če boš skušal svojega bližnjega razumeti in razumel ga boš, če boš sebe razumel.

RAZSTAVE IN SEJMI.

NOVA PALAČA VELESEJMA V PRAGI.

Praški vzorčni velesejmi so otvorili ravnokar svojo mogočno palačo. Na razliko od drugih velesejmskih palač je pa ta palača stalna vzorčna izložba, odprta celo leto in tudi celoletno pristopna obiskovalcem. Trgovci najde tu vzorčna skladišča in pisarne izvoznih tvrdk vseh panog češkoslovaške industrije. Do sedaj je bila ta mogočna industrija raztrešena po vseh delih češkoslovaške republike (katera meri 140.000 kvadratnih kilometrov). Inozemski obiskovalec je moral potovati po oddaljenih krajih, često oddaljenih od postaj, in poleg truda žrtvovati tudi mnogo dragocenega časa. Ravno oni oddelki industrije, kateri prihajajo v poštev za izvoz in kateri nakupovalce največkrat zanimajo, ima svoj sedež v obmejnih gorskih krajih republike.

Nova velesejmska palača je največja trgovska stavba v srednji Evropi. Stoji na 9000 m² velikem prostoru in ima v celini 9 nadstropij. Obiskovalec najde v palači izložbe in vzorce več kot 3000 vodilnih izvoznih podjetij. Pri tem ima na razpolago ne samo vse udobnosti, navedene pozneje, ampak tudi ves komfort, na katerega je navajen v svoji domovini. V palači sami najde prijetno restavracijo, na terasah najvišjih nadstropij kavarno, z razkošnim razgledom na največji praški park, klubove prostore, odpočivališča, umivalnice, brivnico, garderobe, družabne prostore, kino urejen za predavanje tehničnih, industrijskih in reklamnih filmov itd. Palača je bogato opremljena z osebnimi in tovornimi dvigali, signalnimi in varnostnimi napravami in vsem, kar prispeva k udobnosti in prihranitvi časa.

Vzorčni velesejem na Lipskem se vrši spomladi od 3. do 9. marca, tehnični in gradbeni semenj od 3. do 13. marca, tekstilni od 3. do 7. marca in semenj za čevljarsko in usnjarsko industrijo od 3. do 6. marca t. l.

Zagrebski velesemenj. Jadranska plovidba je dovolila posetnikom letošnjih prireditelj Zagrebškega Zbora popust v tem zmislu, da bo dovoljeno potnikom III. razreda uporabljati II. razred in potnikom II. razreda pa pri prevozu I. razred. Za prevoz blaga dovoljuje družba 50% popust. — VI. razstava avtomobilov in IX. specialni velesejem poljedeljstva, radia in turizma se vrši od 20. do 28. aprila, a XII. splošni mednarodni semenj vzorcev in higijensko medicinska razstava od 7. do 16. septembra t. l.

INTERESNA SKUPNOST SCHICHT — MARGARINE UNIE.

Med Jurij Schicht d. d. v Ustju na Češkoslovaškem in Margarine Unie v Rotterdamu na Holandskem se je sklenil dogovor, po kojem tvorita oba koncerna interesno skupnost. Poleg tega ustanovi Margarine Unie v Berlinu podružnico za oskrbovanje Nemčije in vzhodnoevropskih držav, ki jo bo vodil Jurij Schicht in ki se bo zato preselil iz Ustja v Berlin. Predsednik dr. Henrik Schicht in podpredsednik Jurij Schicht bosta izvoljena v ravnateljstvo Margarine Unie. Predvideno je tesno sodelovanje obeh koncernov. Margarine Unie v Rotterdamu, ki ima v Londonu sodružbo, razpolaga z osnovno delniško glavnico 110 milijonov holandskih goldinarjev in 100 milijonov v vrednostnih delnicah. Glavnico Margarine Unie bodo zvišali sedaj od 110 na 150 milijonov goldinarjev.

Razglas o plačevanju davkov v I. četrtletju 1929.

Davčna uprava Ljubljana-okolica razglasa:

1. Dokler se ne izvrši nova odmera zemljarine, zgradarine, pridobnine, rentnine in družbenega davka za tekoče leto 1929 po novem zakonu, morajo davčni zavezanci plačevati te davke z vsemi državnimi pribitki vred po predpisu iz prejšnjega leta (čl. 147 novega zakona).

Od tega so izvzeti samo oni davčni zavezanci, ki so prijaviili prenehanje davčne dolžnosti.

2. V smislu čl. 148 novega zakona in pravilnika o neposrednih davkih, dospel je že v plačilo dne 1. januarja 1929 prvi obrok:

a) zgradarine, b) pridobnine, c) rentnine, d) družbenega davka, d) pavšalnega davka na poslovni promet, in e) vojnice.

Vsi ti že v plačilo dospeli četrtletni davki se morajo plačati najkasneje do dne 15. februarja 1929.

Kdor bi do tega dne ne plačal zapadlega (davka) obroka, se mu od neplačane vsote zaračunajo 6% zamudne obresti in se izterja neplačani davek z obrestmi vred prisilno ali izvršilno.

3. Zemljarina dospe v plačilo ter se mora plačati v dveh enakih letnih obrokih najkasneje dne 15. avgusta in dne 1. novembra 1929, sicer se bodo zaračunale 6% zamudne obresti in se bodo neplačane vsote prisilno izterjale.

4. Davek novih davčnih zavezancev in za nove dovčne predmete, ki se bo odmeril med tekočim letom, dospe v plačilo oni dan, ko se bo zavezanec pravilno izročil plačilni nalog ali odlok, v plačilo zapade pa 30. dan po tej vročitvi.

Davek na poslovni promet onih zavezancev, ki ga plačujejo po knjigi opravljene prometa, dospe in se mora plačati za IV. četrtletje 1928 najkasneje do dne 30. januarja 1929.

Davčna uprava Ljubljana-okolica, dne 22. januarja 1929.

Vršilec dolžnosti šefa davčne uprave:

Hočevar.

TRŽNA POROČILA.

CENA BAKRU ZOPET ZVIŠANA.

Bakreni kartel je s 23. t. m. prodajno ceno bakra v evropskih pristaniščih zopet zvišal od 17 centov na 17.25. Po zadnjem zvišanju pričakovana stabilizacijska doba je imela torej prav kratak obdobje. — Posledice novega zvišanja so se takoj poznale. Tako so trgovci med v Kölnu zvišali z veljavnostjo od 24. t. m. ceno medne pločevine na 173 mark in ceno mednih drogov na 152 mark.

SLADKOR.

F. O. Licht priobčuje v svoji svetovno-sladkorni statistiki podrobne cenitve o svetovnem sladkornem konsumu v letu 1927/28 in o produkciji v letošnji kampanji. Licht ugotavlja, da so napravili l. 1927/28 na vsem svetu 26.800.000 ton surovega sladkorja, dočim je znašal konsum 25.900.000 ton.

Tako-le računa:	Produkcija v milijonih ton	Konsum v milijonih ton
Evropa	8.1	9.7
Azija	7.9	6.9
Severna Amerika	7.7	6.8
Južna Amerika	1.8	1.5
Afrika	0.7	0.6
Avstralija	0.6	0.4
Skupaj	26.8	25.9

V letošnji kampanji ceni Licht svetovno produkcijo na 28.150.000 ton, od koje pride skoraj 20 milijonov na prekomorske dežele.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 1. februarja t. l. ponudbe za dobavo 3000 m³ kisika; direkcija državnih železnic v Ljubljani pa glede dobave 3000 kg repičnega olja. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. februarja t. l. ponudbe glede dobave kovaškega in livarskega koksa ter glede dobave obločnic za helioforke. — Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 5. februarja t. l. ponudbe glede dobave električnih vžigalnikov. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 7. februarja t. l. ponudbe glede dobave krp in bombaža za čiščenje. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. februarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 l denaturiranega špirita; direkcija državnega rudnika v Bukinju pa glede dobave strojnega in dinamita-olja, masti za kolesa in bencina; glede dobave jamskega lesa ter glede dobave svetilk za lokomotive. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. februarja t. l. pri gradbenem odelnju direkcije državnih železnic v Ljubljani za zgradbo železniškega mostu čez Savinjo pri Zidanem mostu; dne 16. februarja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave zabojev ter pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznih pil; dne 19. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave delov za signalne naprave, glede dobave bombaža za čiščenje in glede dobave oljnatih barv. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Veletrgovina

A. Šarabon

Telefon 2666 v Ljubljani Telefon 2666

špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke, raznovrstno rudninsko vodo. — Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom
Ceniki na razpolago

H. SUTTNER

- LJUBLJANA -

Ure, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna v Švici

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

Ustanovljeno 1852.

TEOD. KORN

LJUBLJANA

POLJANSTA CESTA ŠT. 8
(preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov.

Naprava strelovodov. Kopališke in klosetne naprave.

CENTRALNA KURJAVA

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve in litografiranih ambalaž.

Knjige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokli s poljubnim številom listov, cenike in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2552

Lastna knjigoveznica

Za večja naročila zahtevajte proračunel